Bestemmingsplan Buitengebied,
Reparatieplan zonnepark
Drouwenerzon

Vastgesteld

Opdrachtgever:	Tenacity Food & Agri BV
Rapportnummer:	RB 10.406/02
Datum vrijgave:	Mei 2021
Opsteller:	Dhr. M. Beek
Goedkeuring:	Dhr. H. de Roo

ruimtelijke ordening & bouw
RooBeekAdvies

Inhoudsopgave

.....1

1 HOOFDSTUK 1 INLEIDING.....4
1.1 Inleiding.....4
1.2 Aanleiding.....4
1.3 Planologisch kader.....5
1.4 Leeswijzer.....5

2 HOOFDSTUK 2 LOCATIE EN HISTORIE.....7
2.1 Algemeen.....7
2.1.1 Aanleiding project.....7
2.1.2 Ligging plangebied.....7
2.1.3 Omvang en vermogen zonnepark.....8
2.1.4 Maatschappelijke meerwaarde en meervoudig grondgebruik.....8
2.2 Locatiekeuze.....8
2.3 Landschappelijke inpassing.....9
2.4 Maatschappelijke participatie.....13

3 HOOFDSTUK 3 BELEIDSKADER.....14
3.1 Rijksbeleid.....14
3.1.1 Ruimtelijk – Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en Barro.....14
3.1.2 Ladder van Duurzame Verstedelijking.....15
3.2 Provinciaal beleid.....15
3.2.1 Omgevingsvisie Drenthe 2018.....15
3.2.2 Provinciale omgevingsverordening.....19
3.2.3 Kernkwaliteiten.....20
3.3 Gemeentelijk beleid.....24
3.3.1 Structuurvisie Borger – Odoorn.....24
3.3.2 Zonneoogst - Beleidsplan Zonneakkers Borger-Odoorn.....24

4 HOOFDSTUK 4 OMGEVINGSFACTOREN.....27
4.1 Archeologie.....27
4.2 Bodem.....28
4.3 Cultuurhistorie.....29
4.4 Ecologie.....30
4.5 Fysieke veiligheid.....31
4.6 Geluid.....32
4.7 Lichthinder.....32
4.8 LOFAR.....32
4.9 Luchtkwaliteit.....33
4.10 Milieuhinder.....34
4.11 Watertoets.....34
4.12 M.E.R.-beoordeling.....35

5 HOOFDSTUK 5 UITVOERBAARHEID.....37
5.1 Financiële uitvoerbaarheid.....37
5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid.....37

6 HOOFDSTUK 6 JURIDISCHE TOELICHTING.....38
6.1 Algemeen.....38
6.2 Bestemmingsregels.....38

1 Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Inleiding

Voorliggend reparatieplan van het op 4 juli 2019 vastgestelde bestemmingsplan 'Buitengebied, Zonnepark Drouwenerzon', met IMRO-code NL.IMRO.1681.00BP0062-VG01 is nodig om een reparatie door te voeren van de vastgestelde Verbeelding van het bestemmingsplan. Deze is vanaf de fase van het voorontwerp tot en met de vaststelling aan toe abusievelijk op de verkeerde plek gelegd. Behalve de ligging van het plangebied wijkt het reparatieplan inhoudelijk niet af van het eerder vastgestelde bestemmingsplan. De sloot en het bijbehorende schouwpad die per abuis waren opgenomen in het op 4 juli 2019 vastgestelde bestemmingsplan, krijgen de oorspronkelijke bestemming 'Water' en 'Agrarisch'.

Voorliggend bestemmingsplan is bedoeld om het juridisch kader te bieden voor het kunnen uitvoeren van een nieuw ruimtelijk initiatief. Tevens biedt voorliggend bestemmingsplan de onderbouwing van waarom dit ruimtelijk initiatief inpasbaar is op de door initiatiefnemers gewenste locatie. Het gaat in dit geval om de realisatie van het project “Zonnepark Drouwenerzon”. Dit perceel is gelokaliseerd ten Noord-Westen van de kruising N374 en Drentse Mondenweg. Nabij de carpoolplaats en visvijver/waterbuffer in de gemeente Borger-Odoorn.

1.2 Aanleiding

Tenacity Food & Agri B.V. (hierna Tenacity) hebben het initiatief genomen om in eigen beheer, als lokale ondernemers met een lokaal initiatief, een 5 ha groot multifunctioneel zonnepark te gaan realiseren. Dit in het kader van het beleidsplan “Zonneoogst”; zonneakkers in Borger-Odoorn 2018-2020. In hoofdstuk 2 wordt nader ingegaan op het plan. Onderstaand een weergave van het beoogde plangebied.

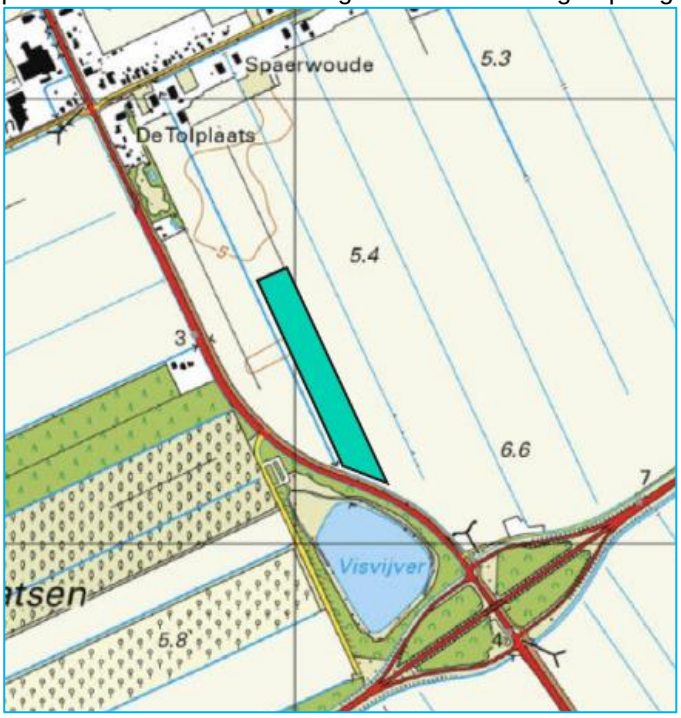

Figuur 1.1. Een indicatieve weergave van het plangebied

1.3 Planologisch kader

In het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied zijn de gronden bestemd als ‘Agrarisch’ en voorzien van de dubbelbestemming ‘Waarde – Landschap en cultuurhistorie 3’. Ook geldt de gebiedsaanduiding ‘overige zone - radiotelescoop 2’.

De realisatie van een zonnepark is niet voorzien binnen deze bestemming en daarmee is er sprake van strijd met het ontwerpbestemmingsplan.

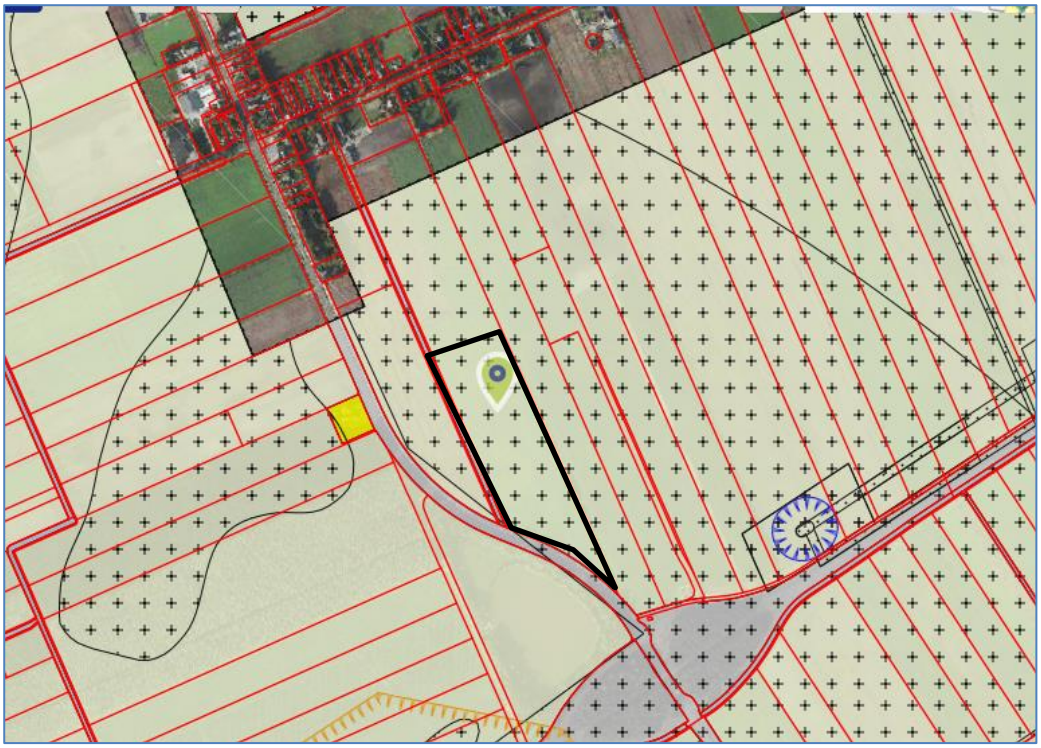

Figuur 1.3. Een weergave van het plangebied op de verbeelding van het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied

Medewerking is mogelijk via voorliggende aanpassing van het ontwerpbestemmingsplan, waarbij aan de gronden een bestemming Agrarisch wordt toegekend met een nadere (aanvullende) functieaanduiding ‘specifieke vorm van bedrijf - zonnepark’ daarop. Op deze wijze kan de grond (blijvend) worden gebruikt voor het agrarisch grondgebruik alsmede dat er ook een zonnepark op kan worden gerealiseerd.

1.4 Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk wordt in hoofdstuk 2 een uitgebreidere weergave gegeven van het plan mede in relatie tot het vigerende ruimtelijk beleid. In hoofdstuk 3 komen de verschillende relevante beleidsstukken voorbij die van toepassing zijn op het plan en uitgewerkt op Rijksniveau, provinciaal niveau en gemeentelijk niveau. Hoofdstuk 4 geeft de invloed weer van het plan tot de verschillende omgevingsaspecten. In hoofdstuk 5 staat de economische uitvoerbaarheid centraal. Hoofdstuk 6 doet verslag van de inspraak- en overlegreacties, waarna hoofdstuk 7 ingaat op de juridische vertaling van het plan en vervolgens volgen nog de regels en de verbeelding.

2 Hoofdstuk 2 Locatie en historie

2.1 Algemeen

2.1.1 Aanleiding project

In het kader van de duurzaamheidsdoelstellingen van de Nederlandse overheid en onze gemeente heeft initiatiefnemer een concept ontwikkeld waarbij een perceel van circa 5 hectare landbouwgrond naar een zonnepark wordt getransformeerd met een gecombineerde functie, een steun voor de natuur met waterhuishouding en met een maatschappelijk doel. Op deze wijze worden deze gronden op een innovatieve manier gebruikt, blijven ze in gebruik voor landbouw en dienen ze de natuur. Tegelijkertijd wordt er betekenisvol aan de nationale duurzaamheidsdoelstelling gewerkt.

2.1.2 Ligging plangebied

Het plangebied ligt ten zuiden van de kern Drouwernermond. Het perceel is gelegen ten Noordwesten van de kruising N374 en Drentse Mondenweg. Nabij de carpoolplaats en visvijver/waterbuffer in de gemeente Borger-Odoorn. De locatie is in gebruik als akkerbouwland. In dit plan gaat het om het perceel kadastraal bekend onder het perceelnummer Borger R1616. Initiatiefnemer heeft beschikking over dit perceel.

Figuur 2.1: Een weergave van het plangebied in het buitengebied ten zuiden van de kern Drouwernermond en ten noordwesten van de kruising N374

Dit perceel ligt ideaal; naast de carpoolplaats (wat kansen geeft voor oplaadpunten), dicht bij de visvijver (water-buffer) en in de zicht luwte van de viaduct N374 – Drentse Mondenweg en de bosschages rondom de visvijver. Maar niet in de schaduw van de bossen en op gepaste afstand van de bebouwing.

2.1.3 Omvang en vermogen zonnepark

De verwachting is dat initiatiefnemer hier een zonnepark van 5,5MWp kan realiseren. Het gaat hierbij om meer dan 18.000 zonnepanelen op een oppervlak van +/- 5 hectare. Een dergelijk zonnepark op deze locatie kan op jaarbasis 5,225 GWh aan stroom produceren. Ter indicatie, dit staat gelijk aan het verbruik van 1.580 gemiddelde Nederlandse huishoudens (verbruik per jaar 3.300 KWh).

Samengevat	
Oppervlakte (Ha)	5,0
Op te stellen vermogen (MWp)	5,5
Te verwachten jaarlijkse energie opbrengst (MWh)	5225
Aantal huishoudens	1580

2.1.4 Maatschappelijke meerwaarde en meervoudig grondgebruik

Een algemeen uitgangspunt voor zonneparken in het algemeen en de locatie in het bijzonder is dat het opwekken van zonne-energie gepaard kan gaan met een tweede functie. In het geval van de gemeente Borger-Odoorn ligt daarbij de agrarische functie voor de hand.

Door bij dit project als doel te stellen zonne-energie met tuinbouw te combineren, wordt dubbel gebruik van het perceel grond voorzien. En wordt er een duurzame symbiose gecreëerd die werkgelegenheid in de landbouw in stand houdt en ruimte biedt om de energievoorziening te ‘vergroenen’. De gezaaide kruidenmengsels zullen in combinatie met bijen honing produceren en de bijenpopulatie stimuleren.

2.2 Locatiekeuze

Voor dit project heeft de Maatschap gezocht naar locaties die geschikt zijn voor een park passend binnen het geldende beleid. Als uitgangspunten voor de geschiktheid van de locatie is gekeken naar de locatie ten opzichte van mogelijkheden tot maatschappelijke bijdrage, de mogelijkheid tot innovatief dubbelgebruik, de mogelijkheid tot het aansluiten op het net, de verwachte bereidheid van de gemeente om mee te werken aan het project en de mogelijkheid om zorg te dragen voor een goede landschappelijke inpassing.

<u>Ligging & draagvlak</u>
Voor zonne-energie productie is het van belang dat er weinig tot geen sprake is van schaduw. Het perceel voldoet aan deze voorwaarde. Daarnaast is draagvlak uit de omgeving van belang. Omdat het project onderdeel is van de verduurzamingsslag die we gezamenlijk moeten doormaken; en waar de lokale bevolking in ons dorp de voorkeur heeft voor zonnepanelen met een maatschappelijke bijdrage en betrokkenheid; verwachten wij dat ons plan Zonnepark Drouwenerzon op draagvlak kan rekenen.

2.3 Landschappelijke inpassing

Uitgangspunten landschappelijke inpassing

De locaties liggen in een open ruimte of landschapskamer. Deze wordt op een heldere en duidelijke manier begrensd door lintbebouwing aan de noord- en zuidzijde. Aan de oost en westzijde wordt de ruimte begrensd door een diffuse horizon van boskavels en dorpsranden. De locaties liggen aan de oost- en westrand van de open ruimte. Voor de landschappelijk inpassing betekent dit:

- Dat de zonnevelden opgaan in de diffuse horizon door middel van beplanting.
- Open land wordt begrensd door linten en verkavelingsbosjes.
- Slotenstructuur bepaalt een ortogonale kavelstructuur.

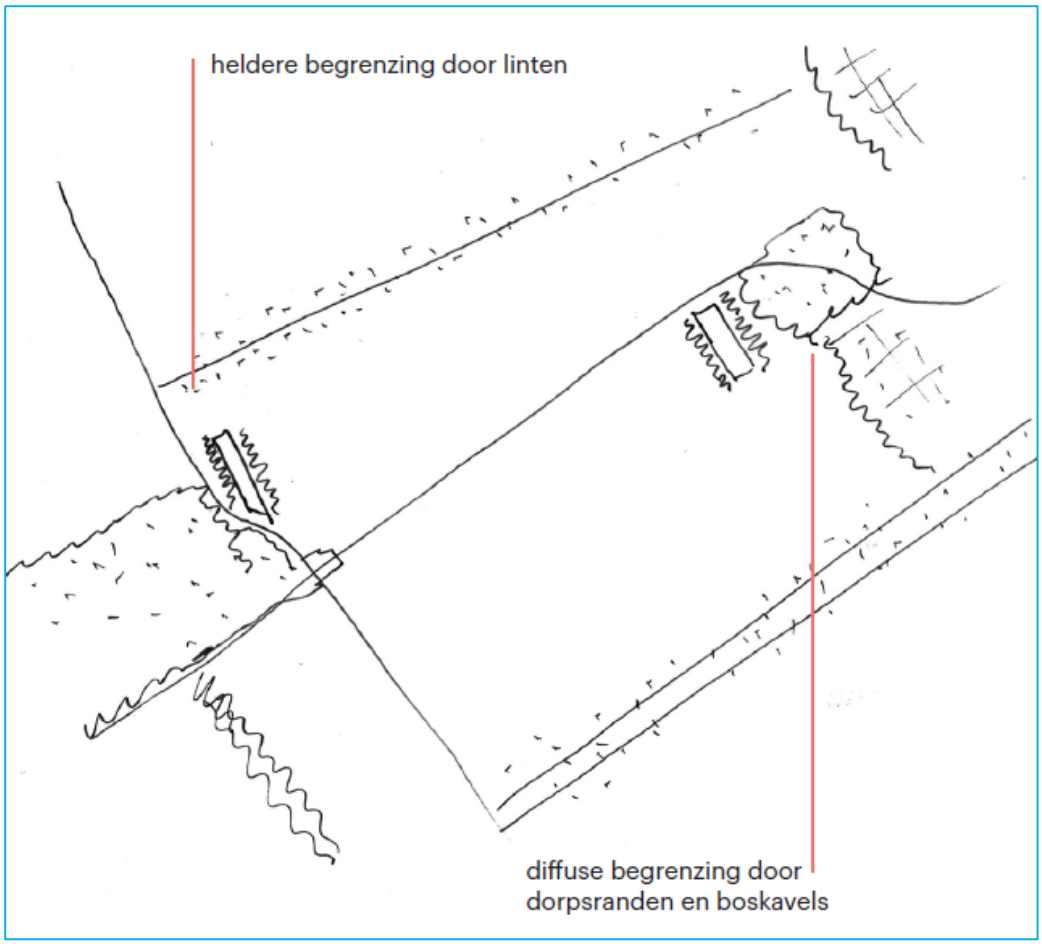

Orthogonale structuur

Het open landschap heeft sterke orthogonale structuur van kavelsloten en wegen. Die structuur is sterk gerelateerd aan het agrarisch gebruik.
Voor de landschappelijk inpassing betekent dit:

- Dat de zonnevelden conceptueel opgevat worden als productieveld, passend bij het agrarisch karakter.
- Dat de zonnevelden volgens het kavelpatroon georienteerd zijn;
- Dat kavels in de breedte en/of in de lengte uitgevuld worden met het zonneveld.
- Dat de rijen met zonnepanelen parallel of haaks op de kavelrichting geplaatst worden.

Zicht en afstand

Nieuwe energie mag gezien worden maar de aanwezigheid van hekwerken en het industriele karakter van de zonnepanelen kan ook afbreuk doen aan het landschap. Voor de landschappelijk inpassing betekent dit:

- Dat de zichtzijden voorzien worden van zoombeplanting.

Ruimtelijk concept

De zonnevelden worden gezien als een productieveld binnen een agrarisch landschap. De referentie van fruitteelt biedt mooie aanknopingspunten voor de landschappelijke inpassing. Waar bij fruitteelt een windsingel voor beschutting zorgt kan het bij de zonnevelden panelen (grotendeels) aan het zicht onttrekken. De opgaande beplanting past op beide locaties goed in het beeld van de diffuse horizon van bospercelen en dorpranden.

Eenheid en samenhang

In een open landschap kan het toevoegen van ruimtelijke elementen eenvoudig tot een rommelig beeld leiden. Naast zonnepanelen bestaat een zonneveld ook uit trafo's en hekwerken. Om eenheid en samenhang te bewaren worden beide velden bij de aanleg zoveel mogelijk gebruik gemaakt van materialen met een gelijke kleurstelling. Trafo's en hekwerken zijn zwart waardoor ze weinig opvallen. Door beide velden met gelijke materialen uit te voeren ontstaat er ook samenhang tussen de velden die op relatief korte afstand van elkaar liggen.

Recreatieve meerwaarde

Voor beide zonnevelden is onderzocht waar recreatieve meerwaarde te behalen is. Door hun geringe omvang is een uitkijkpunt niet passend, men zou een weinig spectaculair beeld op het zonneveld hebben. Het omliggende landschap kan evengoed ervaren worden vanaf de weg of het fietspad. Ook is gekeken of er een bijvoorbeeld een verbinding te maken valt met wandelpaden in de omgeving. Hoewel in de buurt van beide velden paden door de bosstructuren lopen zou een pad deels over andermans eigendom moeten lopen om een verbinding te kunnen maken. Om bovenstaande redenen is afgezien een recreatieve meerwaarde in te passen.

Beheer

Het land onder de panelen wordt ingezaaid met een met bloemen verrijkt grasmengel wat bijdraagt aan de biodiversiteit. Het beheer geschiedt door middel van beweiding met schapen, aangevuld met machinaal maaien.

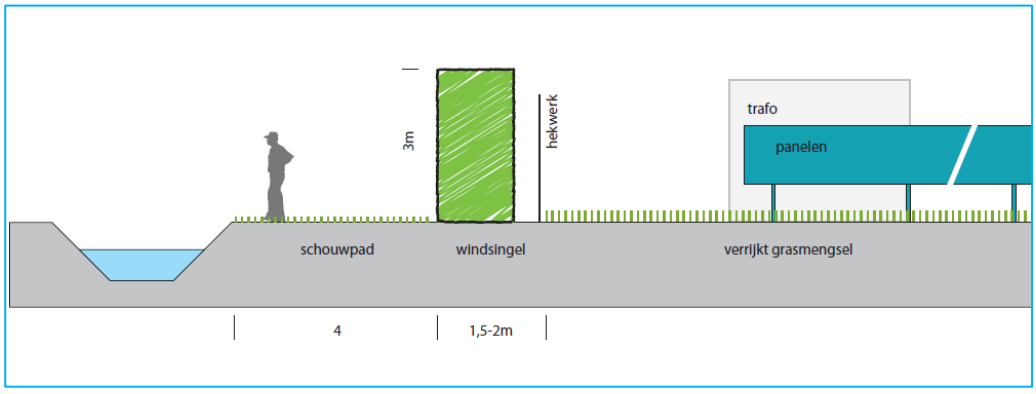

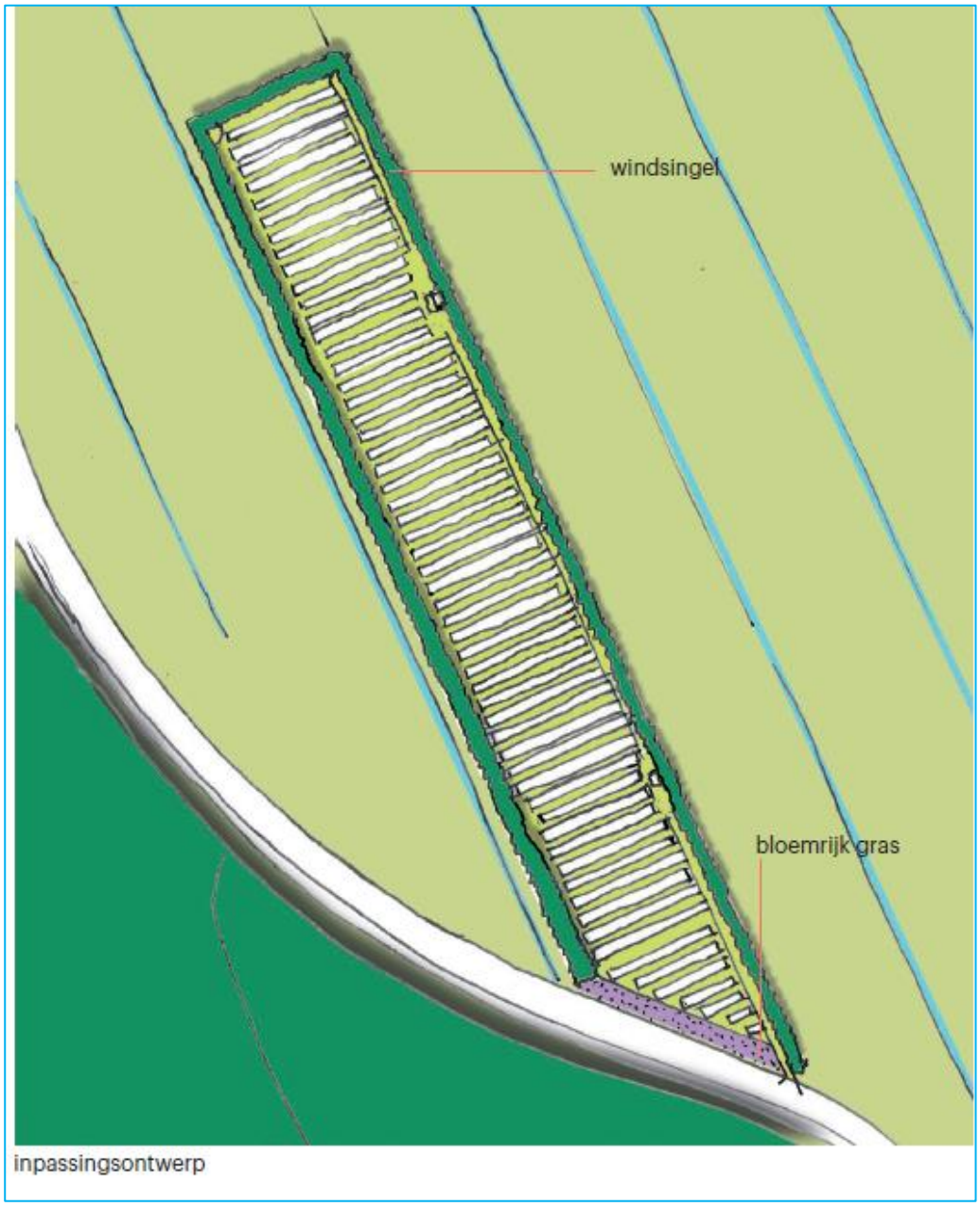

inpassingsontwerp

<u>Toelichting op het inpassingsvoorstel</u>

Positionering
Het zonneveld vult de halve breedte van deze dubbelkavel en blijft daarmee binnen de structuur van het verkavelingspatroon. Het zonneveld houdt afstand tot de bebouwing en vult de kavel tot de provinciale weg.

Structuur
De zonnepanelen liggen haaks op de kavelrichting en volgen daarmee de orthogonale structuur. De kavel wordt aan de zuidzijde diagonaal afgesneden door de slingerende weg. De zonnepanelen volgen die diagonale lijn door de hele kavel uit te vullen en sluit zo aan bij de lijnvoering van de aangrenzende percelen.

Windsingel
De windsingel wordt toegepast aan de zichtzijden: west, noord en oost. De zuidzijde blijft open waardoor er een kort moment zicht is op de zonnepanelen bij het voorbijrijden. Hier worden de overhoeken ingezaaid met een bloemenmengsel. bestaat uit verschillende inheemse, gebiedseigen soorten (nader te bepalen). De ligging aan een voormalig beekdal kan aanleiding zijn om heesters voor nattere gronden toe te passen. De dichte structuur van de beplanting biedt nestgelegenheid en beschutting voor vogels. De verschillende vruchtdragende soorten geven een wisselend beeld en zorgen voor voedsel en stuifmeel voor vogels en insecten. De windsingel is ca 3 meter hoog waardoor de hekwerken, zonnepanelen en trafo's wegvallen.

Verder zal het zonnepark in overleg met de omgeving en gemeente grotendeels aan het zicht onttrokken worden door een haag en bloemrijk gras en vormt daarmee een bijdrage aan de biodiversiteit en bijenpopulatie.

<u>Bereikbaarheid & toegankelijkheid</u>
De locatie dient tijdens de realisatie, maar ook daarna bereikbaar te zijn voor vrachtverkeer. Dit lijkt ons geen probleem via de Drentse Mondenweg. Verder zal op de locatie een voorziening worden aangebracht om te parkeren. Het park zal opengesteld worden voor geïnteresseerden om te bezichtigen en betrokken worden in de wandelroutes van het naastgelegen natuurgebied.

Figuur 2.2: Een weergave van de landschappelijke inpassing van het zonnepark gezien vanuit verschillende perspectieven.

2.4 Maatschappelijke participatie

Ten behoeve van de omgeving en hun draagvlak en betrokkenheid zal initiatiefnemer streven naar een deel van de investering op te halen bij de lokale bevolking. Dit door middel van obligaties tegen een gunstig rentetarief. Verder wordt de omgeving in de gelegenheid gesteld zonnepanelen te aan te schaffen tegen een fors gereduceerd tarief op de consumentenprijs. Dit is te realiseren door mee te liften op het inkoop voordeel van het park. Om de lokale economie te beschermen, zal dit via geselecteerde installateurs in de omgeving gedaan worden, zodat zij kunnen leveren en het werk kunnen uitvoeren.

Aanvullend doet initiatiefnemer onderzoek naar de mogelijkheden om een lokale gemeenschapsruimte als het buurthuis in Drouwenermond, wellicht een school in Nieuw Buinen en of het jaarlijks festival “Boerenrock” van elektriciteit te voorzien. Dit is mogelijk in directe zin, of wellicht door mee te liften op de goedkopere panelen die op het dak van het gebouw geplaatst kunnen worden, of mobiel bij het evenement.

Verder is het de ambitie om de carpoolplaats van auto-laad-palen te voorzien, om de transitie naar transport met groene stroom kracht bij te zetten.

3 Hoofdstuk 3 Beleidskader

Binnen het ruimtelijk werkveld is door de verschillende overheidslagen veel beleid opgesteld. Middels dit beleid is getracht richting te geven aan de inrichting en het beheer van de openbare ruimte.

Getoetst wordt of het plan past binnen het vigerende planologisch kader en binnen het ruimtelijk beleid van de verschillende overheidslagen. In dit hoofdstuk staat een overzicht van het van toepassing zijnde beleid in relatie tot de gewenste ontwikkelingen van de initiatiefnemer.

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Ruimtelijk – Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en Barro

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) van kracht geworden. In de SVIR is de visie van de rijksoverheid op de ruimtelijke en mobiliteitsopgaven voor Nederland richting 2040 aangegeven.

Dit betreft een integraal kader dat de basis vormt voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. In de SVIR is gekozen voor een meer selectieve inzet van het rijksbeleid dan voorheen. Voor de periode tot 2028 zijn de ambities van het Rijk in drie doelen uitgewerkt:

- vergroten van de concurrentiekracht door versterking van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- verbeteren van de bereikbaarheid;
- zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

Met de hiervoor genoemde doelen zijn dertien nationale belangen aan de orde die in de SVIR verder gebiedsgericht zijn uitgewerkt in concrete opgaven voor de diverse onderscheiden regio's. Buiten deze nationale belangen hebben decentrale overheden meer beleidsvrijheid op het terrein van de ruimtelijke ordening gekregen; het kabinet is van mening dat provincies en gemeenten beter op de hoogte zijn van de actuele situatie in de regio en de vraag van bewoners, bedrijven en organisaties en daardoor beter kunnen afwegen welke (ruimtelijke) ingrepen in een gebied nodig zijn.

Bij gebiedsontwikkeling is 'een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten' van belang. Hierbij hanteert het Rijk de ladder van duurzame verstedelijking. Deze is opgenomen in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro).

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening heeft het Rijk voorts enkele nationale belangen voorzien van bindende regels. Deze dienen bij ruimtelijke plannen in acht te worden gehouden. Het plangebied ligt niet in een gebied waarvoor bindende regels zijn opgenomen.

3.1.2 Ladder van Duurzame Verstedelijking

In de SVIR is de 'ladder voor duurzame verstedelijking' (hierna: Ladder) geïntroduceerd. Bij besluit van 28 augustus 2012 is de Ladder toegevoegd aan artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) en vervolgens op 1 oktober 2012 in werking getreden.

Op 1 juli 2017 is het Bro gewijzigd, waarbij een nieuwe Laddersystematiek geldt.
Het doel van de Ladder is zorgvuldig en duurzaam ruimtegebruik, met oog voor de toekomstige ruimtebehoefte en ontwikkelingen in de omgeving. De Ladder geeft daarmee invulling aan het nationaal ruimtelijk belang gericht op een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij ruimtelijke besluiten.

Volgend uit jurisprudentie wordt een zonnepark niet als nieuwe stedelijke ontwikkeling beschouwd. Derhalve is toepassing van de Ladder niet aan de orde.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Omgevingsvisie Drenthe 2018

In oktober 2018 is de Omgevingsvisie Drenthe 2018 vastgesteld. De Omgevingsvisie Drenthe is een strategisch plan: het geeft de belangen, ambities, rollen, verantwoordelijkheden en sturing weer voor de provincie Drenthe. Het geeft het wenselijke beeld van hoe de provincie er in 2030 uit moet zien.

In de Omgevingsvisie zijn vier wettelijk voorgeschreven provinciale planvormen samengenomen, te weten:
- De provinciale structuurvisie op grond van de Wro;
- Het provinciaal milieubeleidsplan op grond van de Wet milieubeheer (Wm);
- Het regionaal waterplan op grond van de waterwetgeving;
- Het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan op grond van de Planwet verkeer en vervoer.

De Omgevingsvisie beschrijft de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Drenthe voor de periode tot 2030, met in sommige gevallen een doorkijk naar de periode erna.

Missie
De missie van de omgevingsvisie is de volgende:
"Het waarderen van de Drentse kernkwaliteiten en het ontwikkelen van een bruisend Drenthe, passend bij deze kernkwaliteiten".

De kernkwaliteiten zijn:
- rust, ruimte, natuur en landschap;
- oorspronkelijkheid;
- naoberschap;
- menselijke maat;
- veiligheid;
- kleinschaligheid (Drentse schaal).

Ruimtelijke ontwikkelingen
De provincie wil ontwikkelingen stimuleren die een bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit. Deze kwaliteit zit voor de provincie in het zorgvuldig gebruikmaken van de ruimte, het behouden en waar mogelijk versterken van de kernkwaliteiten en het waarborgen van de kwaliteit van het milieu en de leefomgeving.

Hieronder volgen de relevante delen uit de Omgevingsvisie die relevant zijn voor het voorliggende ruimtelijk initiatief op het gebied van zonne-energie.

Omgevingsbeeld
Om de verstoring van het klimaatsysteem te beperken, moet de uitstoot van broeikasgassen sterk naar beneden. Hiervoor is de transitie naar een schone energievoorziening onontkoombaar. De energietransitie is een maatschappelijke opgave, die economische, technologische, ruimtelijke, organisatorische en sociale uitdagingen met zich meebrengt.

Ambitie
De provincie wil dat Drenthe in 2050 volledig energieneutraal is. Daarmee conformeren zij zich aan het klimaatakkoord van Parijs. Dat betekent dat Drenthe in 2050 100% van het energiegebruik hernieuwbaar produceert. Daarmee streeft de provincie in 2050 naar een reductie van de CO2-uitstoot van 80 tot 95% ten opzichten van 1990. De provincie werkt in stappen naar dit doel toe, waarbij het aandeel hernieuwbare energie in 2030 op 40% moet liggen. Deze ambities zijn tevens verwoord in de provinciale Energieagenda 2016-2020 “Op weg naar een duurzame Drentse energiehuishouding”.

Om deze doelen te bereiken, zet de provincie volop in op energiebesparing, waardoor de vraag naar energie wordt beperkt. In de resterende energievraag in Drenthe wil zij voorzien door de productie van hernieuwbare energie, mét behoud van leveringszekerheid en betaalbaarheid.

De energie-opgave pakt de provincie integraal aan, zodat technologische, financiële en maatschappelijke innovaties en ontwikkelingen, ruimtelijke inpassing en de sociaal maatschappelijke impact daarvan, in samenhang worden beschouwd. Het provinciaal bestuur wil de energieopgave realiseren, passend bij de kernkwaliteiten die de provincie rijk is.

De provincie beseft zich terdege dat de leefomgeving gaat veranderen met de introductie van hernieuwbare energiebronnen. Daarom vindt zij de mening van de Drentse inwoners daarover belangrijk. Bij besluitvorming over duurzame energie-initiatieven vindt de provincie de volgende aspecten van belang:
- lokale democratie (besluiten van de gemeente);
- betrokkenheid van maatschappelijke partijen;
- participatie van omwonenden;
- verdeling van lusten en lasten.

Omdat de provincie samen met de Drentse gemeenten een belangrijke rol heeft in het ruimtelijk faciliteren van de productie van hernieuwbare energie, vindt zij dat de regie op de energietransitie thuishoort in de regio.

De provincie wil de energieopgave samen met de gemeenten invullen. Omdat de ontwikkelingen op energiegebied snel gaan, wil de provincie ruimte bieden aan

innovatieve initiatieven. Ook bij de beoordeling van deze initiatieven wordt de sturingsfilosofie zoals beschreven in Strategie: het combinatiemodel gehanteerd.

Mocht de samenwerking tot onvoldoende resultaat leiden, dan kan de provincie meer dwingende instrumenten overwegen. Ook kunnen zij bij onvoldoende voortgang besluiten om de omgevingsvisie aan te passen en meer ruimte aan de energieopgave te geven.

Uitvoering
Om de Drentse energieopgave verder vorm te geven en de realisatie ervan te versnellen gaat de provincie samen met de gemeenten, waterschappen en andere partners een Regionale Energiestrategie (RES) uitwerken. De Drentse RES heeft een koppeling met het Integraal Nationaal Energie en Klimaatplan (INEK).

Daar waar het gaat om zonne-energie gaat het om de productie van hernieuwbare energie.

Omgevingsbeeld
In Drenthe wordt hernieuwbare energie worden geproduceerd met zon, wind, biomassa en bodemenergie.

Ambitie
Om in 2050 energieneutraal te kunnen zijn, moet in Drenthe in 2030 40% hernieuwbare energie geproduceerd worden. Dat komt naar inschatting overeen met de productie van 20 Petajoule hernieuwbare energie. De provincie streeft naar een mix van energie uit wind, zon, biomassa, en bodemenergie. Een wezenlijk onderdeel van deze productie wordt gerealiseerd met 285,5 MW aan windturbines, zoals afgesproken in het Nationaal Energie Akkoord.

De energie-opgave wordt integraal opgepak, zodat technologische, financiële en maatschappelijke innovaties en ontwikkelingen, ruimtelijke inpassing en de sociaal maatschappelijke impact daarvan in samenhang worden beschouwd. De provincie wil de energieopgave realiseren, passend bij de kernkwaliteiten die de provincie rijk is. De provincie kiest ervoor om de energieopgave in eerste instantie te realiseren op logische locaties, waar verschillende functies gecombineerd kunnen worden of waar een meerwaarde gerealiseerd kan worden. Denk daarbij aan industrieterreinen, langs infrastructuur en op vuilstortplaatsen.

Tevens streeft de provincie naar een evenwichtige spreiding van bestaande en nieuwe energieproductie in Drenthe, waarbij naast de kernkwaliteiten, de landschappelijke inpasbaarheid en maatschappelijk acceptatie van belang zijn.

Indien er sprake is van initiatieven die onder de Rijkscoördinatieregeling (RCR) op grond van de Elektriciteitswet vallen, dan vindt de provincie dat de regie op de ruimtelijke inpassing in de regio moet liggen.

De provincie ziet installaties voor de productie van hernieuwbare energie als tijdelijke installaties. De gebruikte locaties dienen na uitgebruikname van de installaties in de oorspronkelijke staat te worden teruggebracht. Gemeenten dienen aan te geven hoe dit wordt geborgd.

Grondgebonden zonne-energie

Voor grondgebonden opstellingen hanteert de provincie de voorwaarden dat er sprake moet zijn van een combinatie met andere functies en/of dat het op gebiedsniveau tot integrale meerwaarde leidt. Het behoud van biodiversiteit en bodemkwaliteit zijn aspecten die ook meewegen. De provincie is ervan overtuigd dat er met deze voorwaarden voldoende ruimte in Drenthe gevonden kan worden om met zonne-energie wezenlijk bij te dragen aan de energiedoelstelling.

Voorbeelden van de combinatie met andere functies of het behalen van meerwaarde voor andere provinciale doelen en belangen:

- Binnen bestaand stedelijk gebied kunnen zonnepanelen, al dan niet tijdelijk, een geschikte invulling zijn voor gebieden met een transformatieopgave of voor beoogde bedrijventerreinen en woningbouwlocaties die op korte tot middellange termijn geen invulling krijgen, zogenaamde pauzelandschappen;
- Met zonne-energie kan meerwaarde worden gecreëerd in gebieden waar bestaande functies de ruimte onbenut laten, bijvoorbeeld bermen en groenstroken of restruimte (overhoeken) langs infrastructuur en luchthavens, (voormalige) vuilstorten, (voormalige) vloeivelden, zandwinplassen en andere (geïsoleerde) waterlichamen en parkeerterreinen (zonnepanelen op carports);
- Voor verblijfsrecreatieparken die geen perspectief meer hebben in de recreatieve markt, staan wij open voor de transformatie naar de productie van zonne-energie;
- Daar waar natuurgebieden en landbouwgebieden direct aan elkaar grenzen, kan sprake zijn van conflicterende belangen. Bijvoorbeeld als het gaat om peilbeheer. Wij zien kansen om met zonne-akkers een buffer tussen landbouw en natuur te creëren;
- Vanuit het streven naar een robuust en klimaatbestendig watersysteemzien wij kansen om in de landbouwbeekdalen de ontwikkeling van zonne-akkers gepaard te laten gaan met een aangepaste waterhuishouding.

Bij de realisatie van zonneakkers wil de provincie een balans tussen zonneakkers en landschap, omdat zij de afwisseling van het landschap en de herkenbaarheid van de landschapstypen willen behouden, inclusief de natuurlijke en cultuurhistorische aspecten. Daarom wil zij voldoende afstand tussen de individuele zonneakkers (of clusters van zonneakkers). De benodigde afstand is afhankelijk van schaal van het landschap. Daarnaast moet de maat van het individuele zonneveld passen bij het landschap.

De provincie vraagt initiatiefnemers een plan op te stellen waarin aandacht is voor de ruimtelijke, fysieke context. Aandacht voor een samenhangend ontwerp, meerwaarde voor het gebied en inrichting van de randen zijn hierbij belangrijke aspecten. Juist aan de randen vindt de provincie het belangrijk dat wordt ingespeeld op de omgeving en de kernkwaliteiten in het gebied.

Bij het ontwikkelen van een project hernieuwbare energie stelt de provincie als voorwaarde dat de initiatief nemende partij in overleg én in samenwerking met om- en aanwonenden (niet zijnde grondeigenaren alleen) een participatieplan opstelt waarin de verschillende maatregelen die bijdragen aan participatie worden opgenomen. Om- en aanwonenden worden daadwerkelijk uitgenodigd en mogelijkheden geboden om deel te nemen aan het project, te denken valt aan financiële participatie. Om- en aanwonenden hebben daarbij ook zelf de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op het uiteindelijke participatieplan.

3.2.2 Provinciale omgevingsverordening

In samenhang met hetgeen hiervoor is verwoord vanuit de omgevingsvisie staat in de omgevingsverordening het volgende verwoord in artikel 2.24 over de realisatie van nieuwe zonneparken.

Artikel 2.24 Zonne-energie
Een ruimtelijk plan kan voorzien in de realisatie van zonne-akkers indien uit het desbetreffende ruimtelijk plan blijkt dat:
a. dit gebeurt op een wijze die passend is binnen het landschap, en;
b. er sprake is van een combinatie met andere functies, en/of er sprake is van een meerwaarde voor andere provinciale doelen en belangen.
c. geborgd is dat op de gebruikte locatie de installatie(s) na uit gebruik name worden verwijderd.

Voor het plan Zonnepark Drouwenerzon is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld. . Deze is door middel van een zogeheten ‘voorwaardelijke verplichting’ gekoppeld aan de bestemmingsplanregels zodat de uitvoering van het inpassingsplan is geborgd. In paragraaf 2.3 is uitvoerig ingegaan op de landschappelijke inpassing van het zonnepark in zijn omgeving.

Ten behoeve van de omgeving en hun draagvlak en betrokkenheid zal de initiatiefnemer er naar streven een deel van de investering op te halen bij de lokale bevolking. Dit door middel van obligaties tegen een gunstig rentetarief. Verder wordt de omgeving in de gelegenheid gesteld zonnepanelen te aan te schaffen tegen een gereduceerd tarief op de consumentenprijs. Dit is te realiseren door mee te liften op het inkoopvoordeel van het park. Om de lokale economie te beschermen, zal dit via geselecteerde installateurs in de omgeving gedaan worden, zodat zij kunnen leveren en het werk kunnen uitvoeren.

Aanvullend doet initiatiefnemer onderzoek naar de mogelijkheden om een lokale gemeenschapsruimte als het buurthuis in Drouwenermond, wellicht een school in Nieuw Buinen en of het jaarlijks festival “Boerenrock” van elektriciteit te voorzien. Dit is mogelijk in directe zin, of wellicht door mee te liften op de goedkopere panelen die op het dak van het gebouw geplaatst kunnen worden, of mobiel bij het evenement.

Verder is het de ambitie om de carpoolplaats van auto-laad-palen te voorzien, om de transitie naar transport met groene stroom kracht bij te zetten.

Uitganspunten van participatie:
- Financiële participatie door omwonenden en andere geïnteresseerden moet toegankelijk, begrijpelijk en eenvoudig zijn.
- Direct omwonenden moeten meer kans op participatie hebben en ontvangen hogere rendementen dan de overige particulieren.
- Risico van participatie door particulieren moet gelijk zijn of minder dan het risico van een investering van panelen op daken.

Initiatiefnemers bieden de mogelijkheden voor burgers om te kunnen participeren in het project. Daarmee is in beginsel geen sprake van een commercieel belang. Door de financiële participatie is er sprake van initiatieven met maatschappelijk draagvlak. Ook

zijn inmiddels voorlichtingsbijeenkomsten geweest en is vanuit dat overleg gebleken dat de omgeving de plannen omarmt en er sprake is van maatschappelijk draagvlak.

Borging verwijdering installatie na uit gebruik name
In de regels is een strijdig gebruiksbepaling opgenomen in artikel 3.3.1 onder d die als volgt luidt en die strekt tot het opruimen van de installatie en alle bijbehorende voorzieningen als de installatie niet meer gebruikt wordt voor het doel waarvoor deze is gerealiseerd, namelijk het opwekken van energie:

d. het instandhouden van het zonnepark en de daarbij behorende voorzieningen zoals ontsluitingspaden, onderhouds- en nutsgebouwen, erfafscheidingen, bijbehorende installaties, kabels en leidingen indien het gebruiksdoel (het opwekken van energie door middel van zonnepanelen waarbij zonlicht in elektriciteit wordt omgezet) is beëindigd (mits exploitant anders aantoont), met dien verstande dat de waardevolle landschappelijke voorzieningen gehandhaafd blijven.

Voorliggend initiatief is in overeenstemming met de uitgangspunten van de visie- en verordening. Tevens is er nog beoordeeld of het plan inpasbaar is met eventuele provinciale kernkwaliteiten.

3.2.3 Kernkwaliteiten

Voor dit plan is beoordeeld of er sprake is van zogeheten kernkwaliteiten, waarmee rekening dient te worden gehouden bij de uitvoering van dit plan. Er zijn in totaal 6 verschillende kernkwaliteiten, te weten: ‘aardkundige waarden, rust, natuur, landschap, cultuurhistorie en archeologie’.

Voor voorliggend bestemmingsplan geldt dat er sprake is van een tweetal provinciale kernkwaliteiten, te weten de kernkwaliteiten Landschap en Cultuurhistorie.

Kernkwaliteit Landschap
Er is sprake van een kernkwaliteit landschap, te weten ‘Veenkoloniën’. Op onderstaande figuur is dat zichtbaar gemaakt.

Kenmerken van het landschap
Het meest voorkomende landschapstype in de provincie is het hoogveenontginningslandschap. Dit landschapstype beslaat in totaal ongeveer een kwart van het gehele grondgebied van de provincie. Tot dit landschapstype behoren behalve de Drents-Groningse Veenkoloniën ook het Odoornerveen, Hoogeveen-Hollandscheveld, Smilde en enkele kleinere gebieden bij Dalen en Roden. De meeste veenontginningen in Drenthe zijn onderling verbonden door kanalenstelsels.

Kenmerkend voor deze hoogveengebieden is de strakke verkaveling, de bebouwingslinten langs kanalen en monden en de grote, weidse ruimtes met wijken. Elke ontginning heeft bovendien zijn eigen specifieke kenmerken, waaraan de tijd en de manier van ontginning is af te lezen.

Provinciaal belang
Van provinciaal belang is de orthogonale samenhang tussen enerzijds het systematische ontginningspatroon van grootschalige openheid met kenmerkende wijkenstructuur en anderzijds de bebouwingslinten met daaruit opgaande percelen. Dit orthogonale en hiërarchische stelsel van kanalen, monden en wijken is aangelegd voor de veenontginning.

Beleid
Het provinciaal beleid is gericht op het behouden en versterken van de samenhang en de openheid met de wijken en de rechtlijnige landschapsstructuur.

Het veenkoloniale landschap is een grootschalig landbouwgebied met een weids en open karakter. In de linten staan de huizen en de opgaande beplanting. De tussenruimte kenmerkt zich door een systematische structuur van kanalen en wijken. Het plangebied strekt zich uit tussen de linten van het Zuiderdiep en 1e Exloërmond. Kenmerkend zijn de dijkjes om de vloeivelden en de structuur van de wijken en kanalen.

Het Populierenbos met populieren is landschappelijk minder waardevol en verstoort ook enigszins de weidsheid van het landschap.

Voor dit zonnepark is een plan gemaakt om te komen tot een gedegen landschappelijke inpassing waarbij ook elementen zijn ingepast om te komen tot een verhoging van de belevingswaarde van het veenkoloniale gebied (bijvoorbeeld een uitzichtsheuvel).

De inpassing is een reactie op de structuur van het landschap. De zonnevelden voegen zich in de bestaande structuur van het landschap. De bestaande dijkjes worden verder uitgebreid en ingezet voor de landschappelijke inpassing en recreatief medegebruik. De orthogonale structuur van het gebied gaat uit van een grootschalige rechtlijnige verkaveling. De zonnepanelen worden ook in lijnvormige structuren geplaatst.

Het patroon van kanalen en wijken blijven liggen zodat de maat van het veenkoloniale landschap beleefbaar blijft. Een andere voordeel is dat het gebied in de toekomst weer makkelijk kan worden teruggegeven aan de landbouw.

Het plan levert als gevolg van het totaalpakket van de landschappelijke inpassing daardoor een meerwaarde voor de aanwezige kernkwaliteit. Het verzoek is in overeenstemming met de kernkwaliteit landschap.

Kernkwaliteit Cultuurhistorie
Er is sprake van een kernkwaliteit Cultuurhistorie (eisen stellen). Op onderstaande figuur is dat zichtbaar gemaakt.

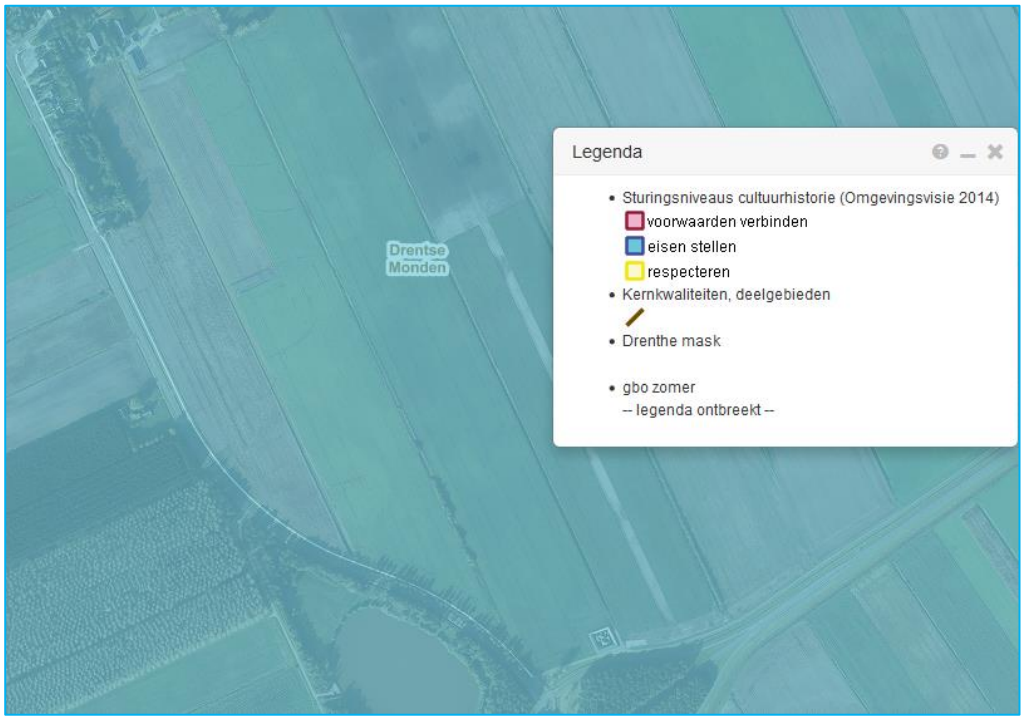

Het provinciaal beleid ten aanzien van cultuurhistorie is beschreven in het Cultuurhistorisch Kompas. Twee doelstellingen staan hierin centraal. Ten eerste wil de provincie dat de cultuurhistorie herkenbaar gehouden blijft. Wat de provincie tot de cultuurhistorie rekent is vastgelegd in de Cultuurhistorische Hoofdstructuur (onderdeel

van de Kernkwaliteitenkaart). Ten tweede wil de provincie de ruimtelijke identiteit versterken. Zij doen dat door ruimtelijke ontwikkelingen te sturen vanuit samenhangende cultuurhistorische kwaliteiten, met respect en durf. Daarin is ruimte voor inspiratie en eigen afwegingen van de provinciale partners.

Het veilig stellen van cultuurhistorische waarden en het tegelijkertijd bieden van ruimte voor ontwikkelingen vraagt om een heldere wijze van sturing. De provincie maakt onderscheid tussen drie sturingsniveaus: respecteren, voorwaarden stellen en eisen stellen. De sturingsniveaus zijn gebiedsgericht toegepast en weergegeven in de beleidskaart in het Cultuurhistorisch Kompas.

1. Respecteren: de provincie richt zich op het waarborgen van de cultuurhistorische samenhang voor de toekomst. De initiatiefnemers hebben de verantwoordelijkheid om de cultuurhistorische hoofdstructuur als inspiratiebron te benutten. De provincie beoordeeld de plannen en initiatieven daarop;
2. Voorwaarden stellen: de provincie stelt de cultuurhistorische samenhang als randvoorwaarde. De initiatiefnemers hebben daarmee de verantwoordelijkheid om vroegtijdig in het planproces inzichtelijk te maken op welke wijze ze de cultuurhistorische samenhang als een van de (ruimtelijke) onderleggers voor nieuwe plannen benutten. De provincie is beschikbaar voor (het regelen van) begeleiding van het planvormingsproces, waarbij de kansen vanuit de cultuurhistorische samenhang uitgangspunt zijn;
3. Eisen stellen: de provincie stuurt de ontwikkelingen in de (vanuit de cultuurhistorie bezien) gewenste richting. Van de initiatiefnemer verwachten zij dat de cultuurhistorische samenhang als dé drager voor nieuwe plannen wordt gebruikt. Ontwikkelingen bouwen op deze samenhang voort. Vanaf het begin bedingt de provincie een plek in het planvormingsproces.

De gebieden waarop de provincie zich zal concentreren zijn:
• het esdorpenlandschap rond Norg;
• de Drentsche Hoofdvaart;
• de Havelterberg;
• het esdorpenlandschap rond Mars- en Westerstroom;
• de Reest;
• het Amsterdamscheveld;
• de Kop van Drenthe;
• de Drentsche Aa;
• de Maatschappij van Weldadigheid;
• de Hondsrug;
• de Monden.

Van belang is derhalve om te bepalen in welk aandachtsgebied het perceel zich bevindt. Op basis van de beleidskaart van het cultuurhistorisch kompas ligt het gebied binnen gebied 11, de Monden.

Voor het gebied van De Monden gelden de volgende ambities:

Uitgangspunt voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen is het accentueren van de hiërarchie in de orthogonale opbouw van de veenkoloniën. Deze hiërarchie bestaat uit het Annerveenschekanaal en de monden als de belangrijkste ontginningsassen met de daar haaks op staande kanalen- en wijkenstructuur. Binnen de veenkoloniën komt deze

hiërarchie op verschillende manieren naar voren. Daarbinnen wil de provincie specifiek sturen op:

- Het zichtbaar houden van de ordening en samenhang tussen de ontginningsassen, die tot uitdrukking komt in enkele en dubbele lintdorpen en bebouwde en onbebouwde ontginningsassen;
- Het herkenbaar houden van de ordening en samenhang binnen een lintdorp, zoals boerderijen en woningen die elk aan een zijde van het kanaal staan.

Voorliggend bestemmingsplan ziet niet toe op het bouwen binnen de veenkoloniale linten zelf. Wel wordt rekening gehouden met het bestaande wijkenpatroon.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Structuurvisie Borger – Odoorn

In 2011 heeft de gemeente Borger-Odoorn de gemeentelijke Structuurvisie vastgesteld. Dit document bevat de strategische ruimtelijke visie op de ontwikkeling van het grondgebied van de gemeente. De structuurvisie brengt de gemeentelijke ruimtelijke belangen in beeld aan de hand van de ruimtelijk relevante thema's en trends. Daarbij wordt een driedeling gehanteerd aan de hand van de landschapstypes Zand, Hunzedal en Veen. Het plangebied ligt in het veenkoloniaal gebied.

De kernkwaliteiten van het Veengebied worden gevormd door de zichtbare ontstaansgeschiedenis van het landschap. Lintstructuren in een grootschalig open landschap, dat via een rationeel stelsel van wijken wordt ontwaterd vormen de identiteit van het gebied. De pioniersgeest die het gebied heeft gevormd, vormt nu de basis voor een hoogwaardig en innovatief landbouwgebied. Borger-Odoorn biedt hier ruimte voor innovatie op het gebied van energie, duurzaamheid, logistieke verbindingen en waterbeheersing ten behoeve van grootschalige landbouw in de veenkoloniën. Waar agrarisch functies uit de linten verdwijnen, wordt flexibel omgegaan met de invulling van voormalige agrarische bebouwing met nieuwe functies. De cultuurhistorische betekenis van de lintstructuur en de openheid van het gebied blijven de kenmerkende kwaliteiten van het de Veenkoloniën.

Borger-Odoorn biedt op grond van de structuurvisie in de veenkoloniën ruimte voor innovatie op het gebied van energie, duurzaamheid, logistieke verbindingen en waterbeheersing ten behoeve van grootschalige landbouw in de veenkoloniën. Aan bedrijven die hun bedrijfsvoering willen verbreden met het opwekken van duurzame energie wordt medewerking verleend.

3.3.2 Zonneoogst - Beleidsplan Zonneakkers Borger-Odoorn

Op 14 december 2017 heeft de gemeenteraad vastgesteld hoe in de gemeente Borger-Odoorn omgegaan moet worden met plannen voor grote velden met zonnepanelen (zogenaamde zonneakkers).

Vraagstukken en oplossingen gericht op verduurzaming van onze energievoorziening komen in toenemende mate op de overheid af. Dat geldt ook voor de gemeente Borger-Odoorn. Met de vaststelling van het genoemde beleidsplan wil de gemeente klaar zijn om daarin haar bijdrage te leveren.

Dat doen we onder meer door initiatieven uit de samenleving voor de opwekking van duurzame energie waar mogelijk te faciliteren. Hierbij stellen wij het draagvlak in het gebied centraal. Dat doen we concreet bij onze beoordeling van initiatieven voor zonneakkers in onze gemeente. Daar zijn namelijk veel concrete plannen voor, die we als gemeente moeten toetsen. Dit beleidskader vormt daarvoor het instrument. Het beleidsplan 'Zonneoogst' formuleert het beleid voor de periode 2018-2020.

Beoordelingsaspecten voor initiatieven

1. Initiatieven die op een of andere manier innovatief zijn en dus meer bieden dan alleen opwekking van energie (dus bijvoorbeeld ook opslag) krijgen de voorkeur.
2. Initiatieven die economisch rendement opleveren voor meer lokale partijen dan alleen de aanvrager krijgen de voorkeur.
3. We offeren zo min mogelijk in gebruik zijnde agrarische gronden (veeteelt/akkerbouw) op aan zonneakkers. Zonneakkers hebben een plaatsingsduur van 20 tot 25 jaar en mochten deze gronden toch worden benut, dan zal er sprake zijn van een tijdelijke zonneakkerbestemming. Na zo'n instandhoudingstermijn is de agrarische bestemming weer volledig van kracht.
4. Een initiatiefnemer mag bij maximaal 2 initiatieven betrokken zijn, waarvan er maximaal 1 een grote zonneakker mag zijn van 49 MW. Op die manier willen we maximaal kunnen leren van verschillende mogelijkheden en werkwijzen. Dorpscoöperaties krijgen de voorkeur.
5. In de beoordeling wordt het aspect social return on investment meegenomen en projecten waarbij gebruik wordt gemaakt van lokale ondernemers krijgen de voorkeur.
6. Het protocol dat opgesteld is door Lofar en de windleveranciers t.a.v. de beïnvloeding van het meetnet zal ook gelden voor de zonneakkers.

<u>Maatschappelijke aspecten</u>

1. Dorpscoöperaties en gebiedsfondsen hebben de voorkeur boven commerciële ondernemers.
2. Zonne-akkers moeten aansluiten bij de aspecten van het Cittaslow-keurmerk.
3. Er moet breed draagvlak zijn bij omwonenden. Zij kunnen participeren in het project, bijvoorbeeld via de methodiek van de zogeheten 'postcoderoos'. Ook andere vormen van persoonlijk en/of gezamenlijk voordeel zijn mogelijk, zoals energiebesparing of snel internet. De initiatiefnemer moet aantonen voldoende te hebben geïnvesteerd in het verkrijgen van dit draagvlak.

<u>Landschappelijke inpassing</u>

Het landschap van de gemeente Borger-Odoorn is op basis van ondergrond en reliëf te verdelen in drie delen, elk met hun eigen ontstaansgeschiedenis en kenmerken:

1. Het (noord)westelijke deel wordt gevormd door het zand van de Hondsrug.
2. Het oostelijke en zuidwestelijke deel van de gemeente is veenkoloniaal landschap.
3. Het Hunzedal, dat grofweg de scheiding markeert tussen zand- en veengebied.

Afhankelijk van de aard van de omgeving en de omvang van het beoogde zonnepark zijn ruimtelijk verschillende oplossingen denkbaar. Bij het opstellen en beoordelen van een inrichtingsplan is het van belang om te letten op drie nauw met elkaar samenhangende schaalniveaus, te weten:

- Landschap (de structuur van de omgeving)

Het plangebied bevindt zich in de Veenkoloniën. Kenmerken van de Veenkoloniën zijn: ontginningslandschap, uitgestrekt landbouwgebied en lintdorpen met wijkenstructuur.

Gezien de omvang van het zonnepark betreft het een plan in schaal M. Uitgangspunten voor maat M zijn in de Veenkoloniën zijn: aansluiten op ontginningslandschap, aansluiten op de heldere structuur van kanalen en wijken, achter de boerderijen met bufferzone, beperkt aantal velden op flinke afstand van elkaar.

- Kavel (de vorm en afmetingen van de kavel)

Uitgangspunten voor maat M zijn: zonnepark in verkavelingsstructuur, openheid en zicht behouden, inpassen met walletjes, bloemenakkers en natuurlijke sloten.

- Object (de inpassingen van de panelen en trafo-huisjes op het veld)

Ten aanzien van dit schaalniveau zijn in het beleid uitgangspunten opgenomen ten aanzien van onder meer hekwerken/omheiningen, het oplossen van rafelranden aan de binnenzijde en de ordening van trafo's.

Het verzoek van initiatiefnemer voldoet aan de criteria. De innovatie zit in het dubbelgebruik van gronden die de verdergaande ontwikkeling op het gebied van flora- en fauna ten goede komen en de mogelijke energievoorziening aan huishoudens in Drouwenermond. De gronden zullen maximaal 20 jaar in gebruik zijn als zonnepark. Het terrein is niet in beeld als windpark. Initiatiefnemer zal bij maximaal 2 initiatieven betrokken zijn.

Ook wordt het terrein gedegen landschappelijk ingepast overeenkomstig de inpassingscriteria die gelden voor een project met een grootte ‘categorie M’ (= tot max 5 hectare) het veenkoloniale landschap binnen de genoemde beleidsnota.

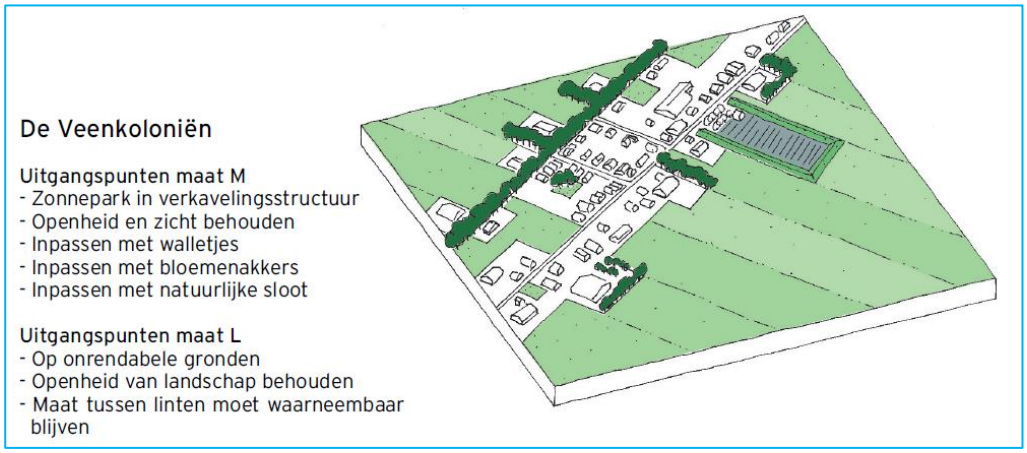

Het verzoek is in overeenstemming met het beleidsplan.

4 Hoofdstuk 4 Omgevingsfactoren

Ruimtelijke plannen kunnen van invloed zijn op de omgeving. Anderzijds kan ook de zichtbare en soms niet zichtbare omgeving van invloed zijn op de uitvoerbaarheid van de voorgenomen plannen. In dit hoofdstuk worden de omgevingsfactoren beschreven. Daarnaast wordt per omgevingsfactor beoordeeld wat de invloed op het plan kan zijn.

4.1 Archeologie

In deze paragraaf moet worden aangegeven hoe het cultureel erfgoed wordt beschermd in relatie tot de wettelijke bepalingen (Erfgoedwet 2016) en hoe met het oog op het noodzakelijk onderzoek met het aspect archeologie is omgegaan.

De gemeente Borger Odoorn heeft een eigen archeologische beleidsadvieskaart opgesteld. Onderstaand de weergave daarvan met binnen de zwarte kaders de gronden die worden aangewend voor het zonnepark.

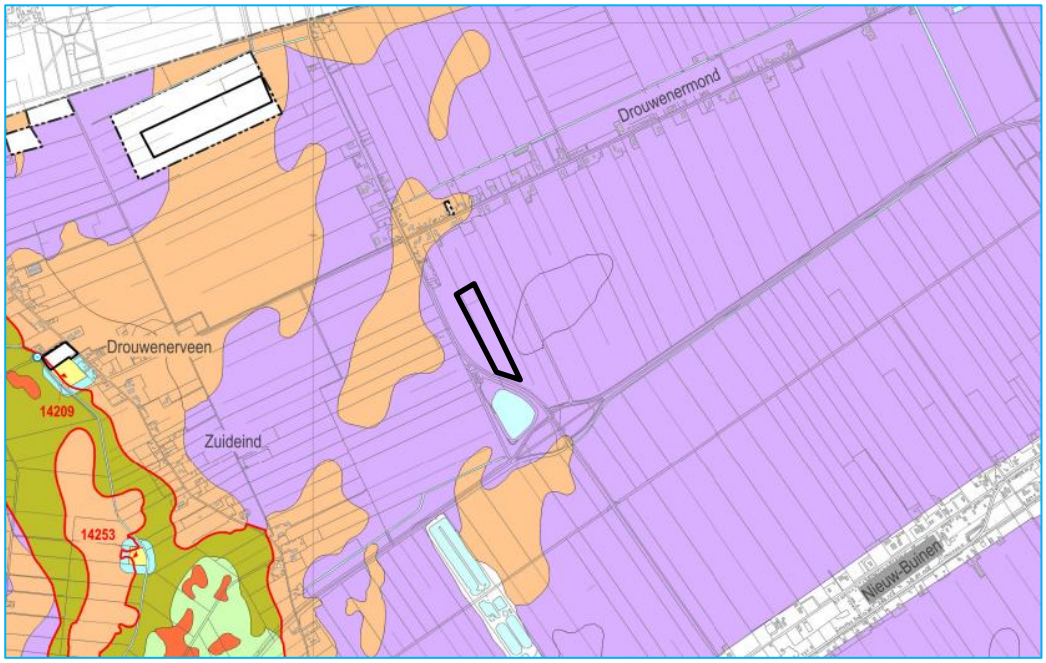

Voor de paarse gebieden geldt dat er in principe een veldonderzoek is vereist als de totale omvang van de bodemverstoring groter is dan 2 Ha en dieper dan 0,30 meter, dat mag dan gebeuren door middel van een veldinspectie. De betreffende gebieden zijn in gebruik als akkerbouwland. De impact van zonnepanelen op de ondergrond is dusdanig beperkt, dat er voorafgaand aan de aanleg van het zonnepark geen archeologisch onderzoek nodig is.

<u>Ontwerpbestemmingsplan Buitengebied</u>
In het ontwerpbestemmingsplan zijn de gronden aangeduid als ‘Waarde – Landschap en cultuurhistorie 3’. Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken en geen werkzaamheden zijnde, uit te voeren, te doen en te laten uitvoeren:

- het beplanten en/of bebossen van gronden met houtopstanden, erfbeplanting uitgezonderd;

- het aanleggen, verwijderen en/of verharden van wegen, voet-, fiets- en ruiterpaden en dagrecreatieve voorzieningen;
- het aanleggen of verwijderen van ondergrondse leidingen;
- het aanleggen van lijnvormige beplantingen;
- het dempen, graven en verleggen van sloten die dienen als kenmerkende kavelscheiding, haaks op de ontginningsas;
- het zoeken naar delfstoffen (seismisch onderzoek en exploratieonderzoek).

Voor de (graaf)werkzaamheden zal een omgevingsvergunning nodig zijn. Een archeologisch onderzoek is niet vereist voor deze aanvraag.

4.2 Bodem

In het bestemmingsplan dient aangegeven te worden wat de kwaliteit van de bodem ter plaatse van het plangebied is. Tevens dient, op basis van de Mor (Ministeriële regeling omgevingsrecht), bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen een rapportage van een recent uitgevoerd verkennend bodemonderzoek toegevoegd te worden. Voor verkennend bodemonderzoek op een locatie wordt de norm NEN 5740 gehanteerd (onderzoeksstrategie voor verkennend bodemonderzoek).

De bodemonderzoeksplicht geldt alleen voor bouwwerken waarvoor:
- een reguliere omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen is vereist;
- waarin voortdurend of nagenoeg voortdurend (1,5 of meer uren per dag) mensen kunnen verblijven;
- die de grond raken;
- waarvan het bestaande gebruik wijzigt (interne verbouwing van niet-verblijfsruimte naar verblijfsruimte);
- die niet naar aard en omvang gelijk zijn aan een bouwwerk genoemd in het Besluit bouwwerken;
- waarvan geen reeds bruikbare recente onderzoeksresultaten aanwezig zijn;
- die geen tijdelijk bouwwerk betreffen waarbij uit het vooronderzoek blijkt dat de locatie onverdacht is.

Volgens het Activiteitenbesluit artikel 2.11 moet bij elke activiteit binnen een inrichting die als bodembedreigend wordt beschouwd, de kwaliteit van de bodem worden onderzocht. Deze verplichting tot het uitvoeren van bodemonderzoek geldt alleen bij:
- oprichting (lid 1)
- verandering (lid 2) of beëindiging (lid 3) van de inrichting of de IPPC-installatie
- na beëindiging van het opslaan van vloeibare brandstof

Er is geen sprake van een dergelijk bouwwerk (verblijfsruimte) waarin nagenoeg voortdurend mensen verblijven. Tevens voorziet het project niet in een dergelijke inrichting met bodembedreigende activiteiten waardoor er geen verkennend bodemonderzoek nodig is.

4.3 Cultuurhistorie

Modernisering Monumentenwet (MoMo)/Wijziging Bro
Per 1 januari 2012 is de wijziging van het Bro in werking getreden die een verplichting inhoudt om in de toelichting van het bestemmingsplan een beschrijving op te nemen van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden.

Ten aanzien van cultuurhistorische waarden zegt de Memorie van Toelichting bij het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) met betrekking tot artikel 3.1.6 het volgende:

"Bij cultuurhistorische waarden gaat het over de positieve waardering van sporen, objecten, patronen en structuren die zichtbaar of niet zichtbaar onderdeel uitmaken van onze leefomgeving en een beeld geven van een historische situatie of ontwikkeling. In veel gevallen bepalen deze cultuurhistorische waarden de identiteit van een plek of gebied en bieden ze aanknopingspunten voor toekomstige ontwikkelingen. Deze cultuurhistorische elementen kan men niet allemaal als beschermd monument of gezicht aanwijzen, maar zijn wel onderdeel van de manier waarop we ons land beleven, inrichten en gebruiken"

Het begrip cultuurhistorie heeft drie aspecten:
1. Historische (stede)bouwkunde / bovengrondse monumentenzorg; bijvoorbeeld kastelen, kerken, oude boerderijen of landhuizen, maar ook stedenbouwkundige elementen als beschermde stads- of dorpsgezichten;
2. Archeologie; sporen en vondsten van menselijk handelen in het verleden in de bodem zijn achtergebleven, bijvoorbeeld potscherven, resten van voedselbereiding, graven, maar ook verkleuringen in de grond die duiden op bewoning of infrastructuur. Een verzamelterm hiervoor is 'archeologische waarden'. Alle archeologische waarden bij elkaar zijn het 'bodemarchief'. Deze sporen kunnen zich ook onder water bevinden zoals bijvoorbeeld verdronken nederzettingen of scheepswrakken;
3. Cultuurlandschap/historische geografie: alle landschappelijke elementen die het gevolg zijn van menselijk handelen in het verleden, bijvoorbeeld verkavelingspatronen, pestbosjes, landgoederenzones of ontginningsassen.

De gemeente Borger – Odoorn heeft in 2014 de cultuurhistorische waardenkaart vastgesteld. Hierna is de uitsnede daarvan voor het plangebied opgenomen.

In het oostelijk deel van de gemeente ligt een groot gebied dat te kenschetsen is als een veenkolonie van het Drents-Gronings type. Het is een gebied met veenkoloniën waar bijvoorbeeld ook het Groningse Veendam deel van uitmaakt. Winning van veen en het daarna geschikt maken van de resterende grond voor landbouwdoeleinden waren de belangrijkste functies.

Cultuurhistorische waarden en kenmerken van het veenkoloniale landschap zijn:
- rationeel verkavelingspatroon als resultaat van het ontginningssysteem van kanalen en wijken;
- stelsel van (inmiddels gedempte) 'diepen' haaks op het Stadskanaal; zowel een enkel- als dubbelkanaalsysteem (Valthermond en Nieuw-Buinen);
- haaks op de diepen een duidelijk ritmiek van 'wijken' (sloten) die de kavels scheiden;

- lange bebouwingslinten langs de (voormalige) diepen met boerderijen en beplante erven zogen voor verdichting en beslotenheid;
- grote mate van openheid tussen de bebouwingslinten;
- doorzichten vanuit het bebouwingslint richting het weidse achterliggende land.

Een aantal van de genoemde kenmerken is van toepassing in het veenkoloniale bebouwingslint en niet zozeer op het plangebied. Echter blijft binnen het plangebied sprake van het behoud van de eerste 3 genoemde waarden en kenmerken, het bestaande wijkenpatroon blijft behouden en wordt door de vorming van een uitzichtheuvel juist nog eens nader inzichtelijk gemaakt omdat vanaf deze heuvel het gebied en de typerende kenmerken goed zichtbaar en beleefbaar zal zijn.

4.4 Ecologie

De bescherming van plant- en diersoorten is in Nederland geregeld in Wet Natuurbescherming (verder te noemen WNB). Deze wet is op 1 januari 2017 in werking getreden en beschermd ruim 900 soorten in Nederland voorkomende planten- en diersoorten. Deze wet vervangt de huidige Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet.

Hierna is de eventuele ligging van bovengenoemde natuurgebieden weergegeven, waarbij het plangebied centraal in de oranje cirkel ligt en eventuele waardevolle gebieden binnen een straal van 3 kilometer rondom het plangebied zijn weergegeven.

In de directe nabijheid van het plangebied bevinden zich geen natuurgebieden (zoals Natura-2000, Beschermde natuurmonumenten, Wetlands of Nationale Landschappen). Ook bevinden zich in directe omgeving geen enkele onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland. Het plangebied zelf valt niet binnen een dergelijk natuurgebied, zodat nader onderzoek naar de gebiedsbescherming niet nodig is.

Soortenbescherming
Naast de gebiedsbescherming is er ook nog de zogeheten ‘soortenbescherming’ uit de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Ongeveer 500 van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen vallen onder de bescherming van deze wet. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Flora- en faunawet een aantal verbodsbepalingen.

Van belang is om na te gaan of één of meerdere van de genoemde ‘verboden’ ten behoeve van voorliggend initiatief aan de orde is of kan zijn.

De gronden zijn in gebruik als akkerbouwland en worden periodiek in cultuur gebracht, waardoor eventuele waardevolle soorten zich hier niet duurzaam kunnen en zullen huisvesten. Nader onderzoek is niet nodig.

4.5 Fysieke veiligheid

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen richt zich primair op inrichtingen zoals bedoeld in de Wet milieubeheer.

Een zonneakker wordt niet aangemerkt als een risico veroorzakende inrichting. Daarnaast valt een zonneakker ook niet aan te merken als een (beperkt) kwetsbaar object, zodat niet beoordeeld hoeft te worden of er in de nabijheid van het plangebied Bevi-inrichtingen (of andere onderdelen van externe veiligheid) zijn die van invloed zijn/kunnen zijn op de plannen. Zorgvuldigheidshalve is er wel beoordeeld of er in de nabijheid van het plangebied nog (hogedruk)gasleiding of iets dergelijks zijn geprojecteerd waarmee met de inrichting van het plangebied rekening moet worden gehouden. Onderstaand een weergave hiervan van de risicokaart Drenthe.

4.5.1.1 *Bevi-inrichtingen buiten het plangebied*

Nabij het plangebied bevinden zich geen Bevi-bedrijven die invloed hebben op de planlocatie.

4.5.1.2 *Buisleidingen, route gevaarlijke stoffen en hoogspanningsleidingen*

Er bevinden zich in de nabijheid van het plangebied geen buisleidingen, geen hoogspanningsleidingen en ook geen transportroutes van gevaarlijke stoffen.

Ter plaatse van het plangebied bevinden zich geen inrichtingen met een risicocontour waartoe een nadere verantwoording van het plaatsgebonden dan wel groepsrisico dient

plaats te vinden. Een nader onderzoek of berekening naar het groepsrisico is dan ook niet nodig.

4.6 Geluid

Een zonnepark is geen geluidgevoelig object. Akoestisch onderzoek is in dit kader dan ook niet noodzakelijk. Een zonnepark wordt aangemerkt als een inrichting in de zin van het Activiteitenbesluit.

De GGD adviseert om strengere normen op te leggen om geluidshinder te voorkomen, namelijk een geluidsbelasting op de dichtstbijzijnde gevel van ten hoogste Lden = 43 dB. De afstand van het zonnepark tot de dichtstbijzijnde geluidgevoelige gevel bedraagt circa 190 meter. Geluidhinder als gevolg van de transformatoren is vanwege deze grote afstand niet aan de orde, waarbij ook nog de Drentse Mondenweg is gelegen tussen deze woonbestemming en het zonnepark. Gelet op de grote afstand tot de dichtstbijzijnde woning worden geen maatwerkvoorschriften opgelegd.

4.7 Lichthinder

De werking van zonnepanelen is gebaseerd op het opvangen van (zon)licht. De zonnepanelen zelf vormen geen lichtbron. Lichthinder wordt dan ook niet verwacht. Reflectie van zonlicht is nadelig voor het rendement en wordt dus ook om die reden zoveel mogelijk voorkomen. Ook wordt tegenwoordig gebruik gemaakt van hoogwaardige panelen die voorzien zijn van anti-reflectieglas. Dit heeft als voordeel dat de opgevangen energie zoveel mogelijk geabsorbeerd wordt en zodoende een hoog rendement oplevert, daarnaast wordt eventuele reflectie van licht verminderd.

Zonneparken kunnen overigens wel gepaard gaan met een hinderlijke schittering van de zon voor automobilisten op eventuele omliggende wegen. Dit kan mogelijk leiden tot negatieve gevolgen voor de verkeersveiligheid. Langs de randen van het plangebied wordt een ruime rand rondom de opstelling van de zonnepanelen aangehouden. De afstand tot de dichtstbijzijnde wegen is daarmee relatief groot. Daarnaast wordt het park middels landschappelijke inpassing waar mogelijk aan het zicht onttrokken. De panelen worden geplaatst in een zuidopstelling onder een relatief kleine hoek van 12,5 graden. Daarmee zal er van onevenredige hinderlijke reflectie en lichthinder naar verwachting geen sprake zijn.

4.8 LOFAR

<u>Kader</u>
Het Nederlands Instituut voor de Radio Astronomie, ASTRON, heeft drie grote vestigingen in Drenthe en manifesteert zich onder andere bij Exloo en Buinen (centrumgebied van LOFAR). Verder zijn er verspreid over de provincie kleine LOFAR-buitenstations voor wetenschappelijk onderzoek naar zowel astronomie, geofysica als infrageluid. Het streven is om verstoring van activiteiten te voorkomen.

De provincie Drenthe heeft vanwege de bescherming van de LOFAR-stations een tweetal zones rond LOFAR opgenomen in de Omgevingsvisie. De storingsvrije zone I (400 hectare) valt samen met het centrale LOFAR-gebied. Binnen zone I zijn windturbines uitgesloten. Zone II is een overlegzone waar overleg dient te

worden gepleegd met ASTRON. In deze zone dient elektromagnetische straling die een verstorend effect heeft op LOFAR te worden voorkomen. Het zonnepark ligt in zone II.

Afweging
Initiatiefnemer is zich bewust van het belang van het voorkomen van meetstoringen voor de radiotelescoop LOFAR door stoorstraling richting de kern van de telescoop. Er zijn technische maatregelen voor storingsonderdrukking nodig om te voorkomen dat de voorziene zonnepanelen, elektrische installaties en infrastructuur de werking van de Lofar-telescoop ernstig zullen verstoren. Te denken valt aan afscherming, filtering, aarding en kabelroutering.

Tussen Astron en de initiatiefnemer zal overleg gaan plaatsvinden wat dient te leiden tot de ondertekening van een intentieverklaring met betrekking tot het vaststellen van de vereiste aanpassingen aan de technische installaties van het zonnepark. In de regels van dit bestemmingsplan zijn voorwaarden opgenomen ten einde verstoring te voorkomen. Het LOFAR-Project vormt daarmee geen belemmering voor het plan.

4.9 Luchtkwaliteit

Op 15 november 2007 is het onderdeel luchtkwaliteit van de Wet milieubeheer in werking getreden. Kern van de wet is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL).

Projecten die ‘niet in betekende mate’ (nibm) van invloed zijn op de luchtkwaliteit hoeven niet meer getoetst te worden aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit. In de AMvB-nibm zijn de criteria vastgelegd om te kunnen beoordelen of voor een project sprake is van nibm. Met de inwerkingtreding van de NSL op 1 augustus 2009 geldt de volgende bovengrens om als NIBM-project te worden aangemerkt: de bouw van 1500 woningen aan één ontsluitingsweg.

Het plan biedt de mogelijkheid tot het realiseren van een zonneakker van 5 hectare groot maar leidt niet (behoudens de bouwfase) tot een toename van het aantal verkeersbewegingen vergelijkbaar met de bouw van 1500 woningen aan één ontsluitingsweg. Het project kan derhalve worden beschouwd als een nibm-project. Onderzoek naar de luchtkwaliteit is niet nodig.

Wel kan het zijn dat er als gevolg van de te nemen landschapsmaatregelen (bijvoorbeeld de uitzichtheuvel) meer dagrecreanten naar het gebied zullen komen maar dat zullen geen aantallen zijn die leiden tot een aantasting van de luchtkwaliteit.

Indien er bijvoorbeeld wordt uitgegaan van 10 bezoekers per dag (met de auto) dan is er nog geen sprake van een project dat invloed heeft op de luchtkwaliteit. Maar ook bijvoorbeeld 1600 bezoekers per dag nog niet (met de auto). Zie ook onderstaande weergaven van de Nibm-tool.

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit		
Jaar van planrealisatie		2018
Extra verkeer als gevolg van het plan		
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)		10
Aandeel vrachtverkeer		0,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO_2 in µg/m^3	0,01
	PM_{10} in µg/m^3	0,00
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m^3		1,2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekenende mate; geen nader onderzoek nodig		

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit		
Jaar van planrealisatie		2018
Extra verkeer als gevolg van het plan		
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)		1600
Aandeel vrachtverkeer		0,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO_2 in µg/m^3	1,19
	PM_{10} in µg/m^3	0,26
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m^3		1,2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekenende mate; geen nader onderzoek nodig		

4.10 Milieuhinder

Een zonneakker (of zonnepark) wordt niet genoemd in de VNG-Reeks ‘Bedrijven en milieuzonering’ en levert naar verwachting geen hinder op voor omwonenden.

Voor de enigszins vergelijkbare functie 'elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorbedrijven' geldt voor bedrijven tot 10 MVA een grootste richtafstand van 30 meter, voor het aspect geluid. De afstand van de grens van het zonnepark tot de gevel van de dichtstbijzijnde solitair gelegen woning bedraagt minimaal 190 meter. De transformatoren van het zonnepark zijn op nog grotere afstand van die gevel geprojecteerd.

De GGD adviseert om het zonnepark zodanig in te richten dat het elektromagnetische veld ter hoogte van woningen niet hoger is dan 0,4 microtesla, hetgeen overeenkomt met Rijksbeleid bij hoogspanningslijnen. De gemeente sluit zich bij dit advies aan. Zoals GGD aangeeft betreft die afstand die men dan voor die situatie moet aanhouden enkele tientallen meters. Met het planvoornemen is daarvan sprake: de afstand van het zonnepark tot aan de dichtstbijzijnde woning bedraagt circa 190 meter.

Het aspect milieuzonering vormt geen belemmering voor het project.

<u>Milieumelding</u>
Het is afhankelijk van de uitvoering van de zonneakkers of er sprake is van een inrichting in het kader van de Wet milieubeheer. Er is sprake van een bedrijfsmatige activiteit, die binnen een zeker begrenzing wordt verricht. De activiteit ‘omzetting van fotovoltaïsche energie’ wordt niet genoemd in bijlage 1 van het Bor. Op andere gronden kan de zonneakker wel een inrichting in het kader van de Wet milieubeheer zijn, bijvoorbeeld door het opgestelde motorisch vermogen (cat. 1.1. van het Bor) In dat geval zal de digitale module van het Activiteitenbesluit doorlopen moeten worden via www.aimonline.nl. Als blijkt dat het om een ‘type A inrichting’ gaat hoeft er niet gemeld te worden. Als het een ‘type B inrichting’ is dient de melding wel te worden ingediend bij de gemeente. In het laatste geval moet bij de melding een duidelijke plattegrondtekening worden gevoegd. De tekening(en) kan (kunnen) tijdens de afhandeling van de melding worden geüpload. De milieumelding zal nog worden gedaan voordat het zonnepark in werking treedt.

4.11 Watertoets

Sinds 1 november 2003 is de toepassing van de Watertoets wettelijk verplicht door de verankering in het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985. De watertoets heeft betrekking op alle grond- en oppervlaktewateren en behandelt alle van belang zijn de waterhuishoudkundige aspecten (naast veiligheid en wateroverlast ook bijvoorbeeld

waterkwaliteit en verdroging). De watertoets is een belangrijk procesinstrument om het belang van water een evenwichtige plaats te geven in de ruimtelijke ordening. Uit de waterparagraaf blijkt de betrokkenheid van de waterbeheerder in het planproces en de wijze waarop het wateradvies van de waterbeheerder is meegenomen in de uitwerking van het plan.

Op 8 november 2018 is via www.dewatertoets.nl de watertoets uitgevoerd. Op basis hiervan blijkt dat het plangebied zich bevindt binnen het beheersgebied van het waterschap Hunze en Aa's. De beantwoording van de vragen heeft ertoe geleid dat de korte procedure van de watertoets is doorlopen. Dit houdt in dat het waterschap Hunze en Aa's een standaard wateradvies afgeeft in de vorm van deze standaard waterparagraaf.

Voor de verdere procedurele afhandeling van de watertoets in het niet noodzakelijk het waterschap te betrekken, als er met de opmerkingen gemaakt in dit document rekening zal worden gehouden tijdens de verdere uitwerking van dit plan.

Het watertoetsdocument is als bijlage bij dit bestemmingsplan gevoegd.

4.12 M.E.R.-beoordeling

De milieueffectrapportage is een hulpmiddel om bij diverse procedures het milieubelang een volwaardige plaats in de besluitvorming te geven. De m.e.r.-procedure is gekoppeld aan de 'moederprocedure'. Dit is de procedure op grond waarvan de besluitvorming plaatsvindt, bijvoorbeeld de bestemmingsplanprocedure, of een milieuvergunningsprocedure.

Om te bepalen of voor een plan of activiteit een m.e.r.-procedure moet worden doorlopen zijn bijlagen C en D bij het Besluit m.e.r. relevant. De C-lijst omvat alle direct m.e.r.-plichtige activiteiten. De D-lijst omvat de activiteiten waarvoor een m.e.r.-beoordeling moet plaatsvinden.

Belangrijk aandachtspunt in de D-lijst is de kolom II met de “drempelwaarden”.

Staat een activiteit wel op de D-lijst en overschrijdt die qua omvang dan dient voor een vergunning/ontheffing of ander besluit (kolom IV) een formele m.e.r.-beoordeling plaats te vinden. Voor plannen die deze activiteit mogelijk maken (kolom III, bijv. een bestemmingsplan) geldt zelfs een directe m.e.r.-plicht!

Zit de activiteit qua omvang beneden de drempelwaarde (kolom II), dan geldt zowel voor de besluiten (kolom IV) als de plannen dat hiervoor een vormvrije m.e.r.-beoordeling volstaat. Dit komt er in de praktijk op neer dat in de toelichting een aantal pagina’s/alinea’s worden gewijd aan de overweging of het doorlopen van een m.e.r.-procedure, gezien de impact van de activiteit op milieu/leefomgeving, wel/geen toegevoegde waarde heeft.

Voor de zonneakker Drouwernerzon zijn twee activiteiten in de D-lijst bij het Besluit m.e.r. van toepassing.

Het initiatief is op te vatten als een landinrichtingsproject (D9). Hierbij is sprake van een functiewijziging van water, natuur, recreatie of landbouw; echter met een oppervlakte

van minder dan 125 hectare (circa 5 hectare). In dat geval volstaat een vormvrije m.e.r.-beoordeling.

- Een vormvrije m.e.r.-beoordeling is niet nodig gezien de omvang van het project.

Hoewel discutabel, is het initiatief eventueel op te vatten als een industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit (D22.1). Hierbij zou het dan moeten gaan om een elektriciteitscentrale met een vermogen van 200 megawatt (thermisch) of meer.

Ook categorie D22.1 is niet aan de orde. Volgens de beschrijving gaat het om installaties voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water. Een zonnepark produceert alleen elektriciteit en voldoet daarmee niet aan de definitie van de activiteit uit D22.1. Het standpunt van InfoMil is dus ook dat voor een zonnepark, mits geen onderdeel van een grotere activiteit, een vormvrije m.e.r. beoordeling niet aan de orde is.

5 Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

5.1 Financiële uitvoerbaarheid

Wanneer er sprake is van een bouwplan als bepaald in artikel 6.12 Wro en 6.2.1 Bro moet hiervoor in beginsel een exploitatieplan worden vastgesteld. Hiervan kan worden afgezien als het kostenverhaal anderszins verzekerd is. De realisatie van een zonnepark is geen bouwplan als bepaald in de genoemde artikelen. Daarnaast wordt er een overeenkomst gesloten tussen gemeente en ontwikkelende partij, waarin het kostenverhaal, waaronder planschade, is geregeld. De vaststelling van een exploitatieplan is bij dit bestemmingsplan niet nodig.

Voor de totstandkoming van het zonnepark wordt een subsidie op grond van de Subsidieregeling Duurzame Energie (SDE+) aangevraagd. Deze subsidie is in de exploitatie noodzakelijk voor de bedrijfseconomische haalbaarheid.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Draagvlak
De initiatiefnemer heeft de omgeving door middel van een voorlichtingsbijeenkomst uitvoerig op de hoogte gebracht van de plannen. In de bijlage Verslag inloop draagvlak project Drouwenerzon is aangegeven op welke wijze dat is gedaan en wat het resultaat is geweest. De conclusie is dat er draagvlak is voor het project.

Vooroverleg
Over het in 2019 vastgestelde bestemmingsplan heeft vooroverleg plaatsgevonden met de verschillende instanties. Omdat het huidige plan enkel een reparatie van de verbeelding betreft, is er niet opnieuw vooroverleg gevoerd.

Ontwerpbestemmingsplan
Instanties worden geïnformeerd dat het ontwerpbestemmingsplan ter inzage wordt gelegd. Het ontwerpbestemmingsplan wordt zes weken ter inzage gelegd. Eenieder kan in die periode een zienswijze indienen.

Gedurende deze periode zijn geen zienswijzen ingediend. Wel heeft het waterschap Hunze en Aa’s nog aangegeven dat bij het bestemmingsplan niet de correcte bijlagen van de eerder uitgevoerde watertoets waren bijgevoegd. Het waterschap heeft verzocht deze alsnog toe te voegen en kan verder instemmen met het bestemmingsplan.

6 Hoofdstuk 6 Juridische Toelichting

6.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de regels van het bestemmingsplan. De regels vormen samen met de verbeelding het juridische bindende deel van het bestemmingsplan. Zowel de verbeelding als de regels voldoen aan de verplichte landelijke standaarden voor de uitwisseling en vergelijkbaarheid van digitale bestemmingsplannen (IMRO2012 en SVBP2012). Het bestemmingsplan bestaat uit:

1. een verbeelding van het plangebied waarin alle bestemmingen van de gronden worden aangewezen;
2. de regels waarin de bestemmingen worden beschreven en waarbij per bestemming het doel wordt of de doeleinden worden genoemd.

Bij het bestemmingsplan hoort een toelichting. Het bestemmingsplan met de daarbij behorende toelichting wordt langs elektronische weg vastgesteld, tegelijk met een verbeelding van het bestemmingsplan op papier. Als de digitale en papieren verbeelding tot interpretatieverschillen leiden, is de digitale verbeelding leidend.

6.2 Bestemmingsregels

Inleidende regels
De inleidende regels bestaan uit twee artikelen, namelijk de ‘begrippen’ en de ‘wijze van meten’. In de begrippen zijn de noodzakelijke begripsomschrijvingen opgenomen die worden gebruikt in de regels. Het bevat definities om misverstanden te voorkomen. De wijze van meten regelt hoe er moet worden gemeten.

Bestemmingsregels
Voor het buitengebied van de gemeente Borger-Odoorn is op dit moment een nieuw bestemmingsplan in voorbereiding. Bij de opzet van de regels is het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan Buitengebied als uitgangspunt genomen.

Dit bestemmingsplan kent de volgende bestemmingen:

‘Agrarisch’
De gronden binnen de bestemming 'Agrarisch' zijn in hoofdzaak bestemd voor agrarische cultuurgrond en voor het opwekken van energie door middel van het omzetten van zonlicht in electriciteit en/of warmte met gebruik van zonnepanelen. Binnen de bestemming zijn alleen gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde ten behoeve van een zonnepark toegestaan.

‘Water’
De gronden binnen de bestemming Water zijn in hoofdzaak bestemd voor water met de daarbij behorende voorzieningen. Er mogen binnen deze bestemming geen gebouwen en overkappingen e.d. worden gebouwd.

‘Waarde – Landschap en cultuurhistorie 3’
Deze dubbelbestemming is gekoppeld aan de Veenkoloniën. Dit sterk rationeel opgezette landschap met een systeem van diepen en wijken is al jarenlang een robuuste drager voor alle ontwikkelingen. Om de karakteristiek van dit landschap te behouden, is de dubbelbestemming opgenomen. Naast het ontginningssysteem is ook

de weidsheid en openheid van het gebied tussen de bebouwingslinten bepalend. Er is een omgevingsvergunningstelsel (aanlegvergunningen) opgenomen voor werken en werkzaamheden.

Algemene regels

De algemene regels bestaan uit regels die gelden voor alle bestemmingen. Het gaat daarbij om de anti-dubbeltelregel, algemene gebruiks- en afwijkingsregels en overige regels. De aanduiding 'vrijwaringszone - radioastronomie 2' is opgenomen voor de bescherming van de waarnemingen van de radiotelescopen van het LOFAR-project.

Overgangs- en slotregels

In het laatste hoofdstuk is het overgangsrecht geregeld en is de slotregel vastgelegd.

Projectgegevens

Project	: Reparatieplan zonnepark Drouwenerzon
Projectnummer	: RB 10.406/02
IMRO	: NL.IMRO.1681.00BP0069-VG01
Versie	: 01
Datum	: Mei 2021

RooBeek Advies
Nautilusstraat 7b
7821 AG Emmen
www.roobeek-advies.nl